

• درآمد

دکتر جلال مجیبان، از پژوهشگان قدیمی بود و دوست و همکار شهید دکتر سیدرضا پاکنژاد، موقع مصاحبه درباره آن بزرگوار صادقانه و باصراحت سخن می‌گردید و حتی هیچ ابابی ندارد که از اختلافات خود با آن شهید صحبت به میان آورد. همین واقعیت گرانی است که باعث می‌شود، او این پژوهش صادق، نام دوست و همکار شهید شما را در ردیف چهره‌های ماندگار قرار دهد. این گفت و گو را بخوانید.

■ گفت و شنود شاهد یاران با دکتر جلال مجیبان دوست و همکار دکتر پاکنژاد

شهید پاکنژاد در ردیف اول چهره‌های ماندگار است...

به کسی نمی‌گفت که برو مطب فلان دکتر، بلکه خودش تلفن می‌کرد، وقت میگرفت و آن را بی‌گیری می‌کرد تا موضوع به تیجه برسد. دکتر پاکنژاد از هیچ گونه مشورتی در کار پژوهشی و تخصصی ابا نمی‌کرد. البته در آن زمان، متخصصان زیادی نداشتیم، مثلاً فقط من متخصص زنان بودم. متخصص اطفال هم دو یا سه نفر بیشتر نبودند.

به علاوه، از نظر مدیریت و اداره امور هم خیلی خوب عمل می‌کرد، تنها مشکلش این بود که گاهی در برخی مشکلات، بیش از انسازه دل رحم برسد و به عنوان یک مدیر نمی‌توانست افراد خاطری را مجازات کند، یا دست کم نسبت به آنها سخت‌گیری نشان دهد و متأسفانه این موضوع به ضرر خودش تمام می‌شد. من یکبار به او گفتم: چرا این کار را می‌کنی؟ گفت من نمی‌توانم، ممکن است اشتباه کنم و این از نظر من قابل قبول نیست. جالب این بود که دکتر از این روش و اخلاق، به شدت ناراحت بود.

دکتر پاکنژاد، انسان وارسته‌ای بود. آن طور نبود که به دنیا اهمیت ندهد، ولی به دنیا هم نجسیبیده بود، می‌توانست خیلی بهتر و راحت‌تر زندگی کند، چون با تمام مقامات دولتی و روحانی دوست بود و قادر بود هر کاری در این شهر انجام بدهد، ولی در تمام این مدت، حتی یک سفارش غیرمنطقی هم نکرد.

زمانی را که دکتر برای تحصیل به تهران رفتند، به یاد دارید؟

چیزی که خیلی خوب میدانم، این است که مردم بزد هر وقت میخواستند به تهران بروند، آدرس خانه پاکنژاد در تهران را می‌گرفتند و به امید دکتر پاکنژاد به پایتخت می‌رفتند. آن‌طور که می‌گویند، منزل دکتر پاکنژاد مملو از افراد بوده که حاجتی داشتند. ایشان از ارتیابات شان کمک می‌گرفتند و مسائل را حل می‌کردند. مثلاً بیمار نیازمندی را به بیمارستان می‌بردند، یا فلان دکتر متخصص را راضی می‌کردند که فلان بیمار را به طور رایگان معاینه و درمان کند. به طور کلی شنبه‌بودم که تمام وقت دکتر پاکنژاد در تهران با این نوع کارها سپری می‌شد.

از زمانی که گوشمان شنیده و چشممان دیده و توانسته‌ایم حرف بزنیم، مادر و پدر بهمان گفته‌اند که اگر قسم دروغ پخوری، کور و کرمیشوی. و حالا جرأت نمی‌کنیم قسم دروغ بخوریم، اما تو مجتهد و ملایی، صد تراه شرعی پیدا می‌کنی که قسم دروغ بخوری. دکتر، به خنده افتاد و گفت درست است، اگر کسی بخواهد، میتواند این کار را بکند، ولی من دروغ نمی‌گویم. بعد از این که دکتر این حرف را زدند، من حرف‌شان را قبول کردم و دویاره دوستی مان از سر گرفته شد.

از آن‌جا که شما در محل کار و زندگی خانوادگی ارتباط نزدیکی با دکتر داشتید، رفتار و اخلاق شهید پاکنژاد را چگونه می‌دیدید؟

دکتر پاکنژاد، زندگی خیلی ساده‌ای داشت. اما خیلی خوشحال نبود. بچه‌هایش را خیلی دوست داشت. به علاوه، مشکلات میشستی را تحمل می‌کرد. بادم است یکبار خانمش گله می‌کرد که قسمتی از سقف خانه‌شان خراب شده، اما دکتر آن قدر مشغول کار و کتاب و مريض مريض بوده که آن را تعمیر نکرده است.

دکتر پاکنژاد، زندگی خیلی ساده‌ای داشت، اما خیلی خوشحال نبود. بچه‌هایش را خیلی دوست داشت. به علاوه، مشکلات معشیتی را تحمل می‌کرد. بادم است یکبار خانمش گله می‌کرد که قسمتی از سقف خانه‌شان خراب شده، اما دکتر آنقدر مشغول کار و کتاب و مريض بوده که آن را تعمیر نکرده است.

به لحاظ حرفة‌ای و پژوهشی هم باید بگوییم که دکتر پاکنژاد در حد یک طبیب داخلی، معلومات خیلی خوبی داشت و به هیچ‌وجه در کاری که تخصصی در آن نداشت، دخالت نمی‌کرد. نه این که از زیر بار مسؤولیت شانه خالی کند؛ نه؛ ا فقط می‌خواست به همه کمک کند. در ممان موارد هم

از ابتدا شروع کنید. با دکتر پاکنژاد، کی و چگونه آشنا شدید؟

من، شهید دکتر پاکنژاد را از دوره تحصیلات شان می‌شناختم. زمانی که زمزمه‌های تغییرات و انقلاب، به طور غیررسمی، به گوش میرسید و نشسته‌هایی برای دانشجوها در زمینه مسائل اسلامی تشکیل می‌شد؛ که در رواق مقدمه پیروزی انقلاب بود. دکتر پاکنژاد، به عنوان یک طبیب عمومی در سازمان تأمین اجتماعی استخدام شد و در بیمارستان هراتی سابق شروع به کار کرد. در عین حال نیز مطبrix را در کوچه شاهزاده فاضل افتتاح کرد. دکتر پاکنژاد، اگرچه پژوهش مخصوص نبود، ولی یک طبیب عمومی خوب و استادی داشتمند و صور بود و پولی را که به دست می‌آورد، برای خودش مصرف نمی‌کرد. دکتر، زندگی خوبی داشت، ولی از طریق طبلات، امارات معاش نمی‌کرد.

البته پدر دکتر فرد ثروتمندی بود و زمین‌های زیادی در قسمت‌های پایین شهر داشت. خود دکتر هم به تأسیس یک کارخانه پارچه‌بافی در مقابل بیمارستان سید الشهاده (ع) اقدام کرد، که شاید هنوز هم وجود داشته باشد، و از این طریق امارات معاش می‌کرد؛ با این همه زندگی خیلی ساده‌ای داشت.

شما با همیگر رفت و آمد خانوادگی هم داشتید؟

بله، به این دلیل که هادی، فرزند اول دکتر، در تهران و در بیمارستان بازرگان متولد شد و به مخاطر زیمان سخت مادرش، مشکلات زیادی داشت. بقیه بچه‌های در مقابله بیمارستان دکتر مجیبان، یعنی بیمارستانی که من مسوولیتش را داشتم، به دنیا آمدند. به همین دلیل هم با همیگر خیلی مأнос بودم.

هیچ وقت، بین شما اختلافی هم پیش می‌آمد؟

من، یکبار، سر موضوعی از دکتر پاکنژاد رنجیده خاطر شدم و دکتر پاکنژاد برای این که دلم را به دست بیاورد، کمی با من حرف زد، اما من قول نمی‌کردم و هرچه بیشتر توضیح می‌داد، کمتر قانع می‌شدم. آخر سر، گفت: که اگر من قسم بخورم، تو قانع می‌شوی؟ گفتم: نه؛ خیلی تعجب کرد. گفت: تو قسم مرا باور نداری؟ گفتم: چرا، ما